

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

نگاهی به کارنامه حقوق بشری عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی (۱۸)

گزارش راهبردی ۱۴۰۰/۸۵

آذرماه ۱۴۰۰

۱۴۰۰۰۹۰۸۵

درآمد

در این گزارش تحولات مربوط به موارد نقض حقوق بشر در کشورهای عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی و موارد نقض حقوق بشر از سوی این دولت‌ها در سایر کشورهای منطقه، در آذرماه ۱۴۰۰، بر اساس مقالات، گزارش‌ها، بیانیه‌ها و اخبار آشکار به‌دست‌آمده از سازمان‌های حقوق بشری مردم‌نهاد و بین‌المللی و رسانه‌های گروهی، مورد بررسی قرار گرفته است. محورهای مهم این بررسی به‌صورت خلاصه به شرح زیر است:

الف) موارد نقض حقوق بشر در عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی

*عربستان سعودی

۱- انتشار گزارش از سوی سازمان حقوق بشری القسط^۱ در روز سه‌شنبه ۱۶ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص ناپدیدشدگی سعود السرحان^۲، استاد دانشگاه سعودی، از ماه اکتبر سال جاری میلادی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

^۱ پایگاه خبری سازمان ملل (UN News)؛ سازمان دیده‌بان حقوق بشر (Human Rights Watch)؛ سازمان عفو بین‌الملل (Amnesty International)؛ کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات متحده عربی (International Campaign for SALAM for Freedom in the United Arab Emirates (ICF UAE)؛ سازمان سلام برای دموکراسی و حقوق بشر (Bahrain Institute for Rights and Democracy and Human Rights)؛ مؤسسه حقوق و دموکراسی بحرین (Democracy (BIRD)؛ مؤسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در بحرین (Americans for Democracy and Human Rights in Bahrain (ADHRB)؛ سازمان حقوق بشری القسط (ALQST for Human Rights)؛ مرکز اروپا برای دموکراسی و حقوق بشر (The European Centre for Democracy and Human Rights (ECDHR)؛ سازمان اروپایی - سعودی برای حقوق بشر (European-Saudi Organization for Human Rights (ESOHR)؛ پایگاه خبری - تحلیلی میدل ایست مانیتور (Middle East Monitor (MEMO)؛ نهاد اقدام خارجی اتحادیه اروپا (European Union External Action Service)؛ سازمان صلیب سرخ جهانی (International Committee of the Red Cross)؛ شبکه خبری تی.آر.تی. وُردل (TRT World)؛ پایگاه خبری - تحلیلی میدل ایست آی (Middle East Eye)؛ مجمع حقوق بشر بحرین (Bahrain Forum for Human Rights (BFHR)؛ مؤسسه دموکراسی و حقوق بشر خلیج (فارس) (Gulf Institute for Democracy and Human Rights (GIDHR)؛ مرکز حقوق بشر خلیج (فارس) (Gulf Centre for Human Rights (GCHR)؛ پایگاه اینترنتی ریلیف‌وب (ReliefWeb)؛ سازمان «کودکان را نجات دهید» - «نجات کودکان» (Save the Children) و شورای پناهندگان نروژ (Norwegian Refugee Council) (NRC)).

^۲ALQST for Human Rights

^۳Saud Al-Sarhan

الف) اشاره به اقدام مقام‌های سعودی به ناپدیدسازی قهری سعود السرحان، استاد دانشگاه، از اواخر ماه اکتبر سال ۲۰۲۱ میلادی: گفتنی است که دلایل این اقدام نامعلوم بوده و از محل نگاهداری او اطلاعی در دست نیست؛

ب) اشاره به اقدام السرحان به انتشار مقاله‌ای در زمینه روند وضعیت اقتصادی و سیاسی آتی عربستان سعودی تحت حاکمیت محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی، که در آن اذعان نموده که پیشاپیش در این رابطه تردیدهای جدی داشته است؛

ج) گفتنی است که به محض اینکه سعود القحطانی، مشاور سابق بدنام ولیعهد سعودی، در پاییز سال جاری، مجدداً پا به عرصه سیاسی نهاد، حکم دستگیری السرحان نیز صادر شد؛
د) اشاره به موفق شدن السرحان به اخذ مدرک دکترا، در سال ۲۰۱۱ میلادی، از دانشگاه اکستر^۴ در بریتانیا که همچنان نیز از پژوهشگران ارشد افتخاری آن به شمار می‌آید و تصدی او به‌عنوان دبیرکل مرکز پژوهش و مطالعات اسلامی ملک فیصل در ریاض، از سال ۲۰۱۶ تا ماه مه سال ۲۰۲۱ میلادی؛

ه) از انتشارات وی می‌توان به «بازسازی یمن: چالش‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی» و «سعودی‌ها و مدیریت حج» اشاره کرد؛

و) اشاره به اقدام مقام‌های سعودی در اغلب موارد، به پنهان کردن محل نگاهداری شهروندان خود پس از دستگیری خودسرانه آن‌ها، به‌ویژه برای چندین روز یا چندین هفته نخست بازداشت‌شان، پیش از آنکه سرانجام در جلسات محاکمه حضور یابند؛

ز) اشاره به امکان به طول انجامیدن ناپدیدسازی‌ها برای مدت‌زمان طولانی‌تر که موجب بروز نگرانی‌هایی در زمینه ایمنی و حتی حفظ جان قربانیان می‌شود؛

ح) اشاره به اقدام مقام‌های سعودی، در برخی مواقع، به ارائه اطلاعات بسیار محدود در زمینه قربانیان حتی پس از گذراندن دوره‌های طولانی ناپدیدشدگی و تنها به این منظور که از تماس بیشتر آن‌ها با جهان خارج ممانعت به عمل آورند؛

ط) اشاره به ابراز نگرانی سازمان القسط در زمینه وضعیت سلامت و در حقیقت ایمنی جسمانی سعود السرحان و درخواست اضطراری از مقام‌های سعودی جهت آزاد کردن او و تمامی زندانیان عقیدتی - سیاسی و پایان دادن به مجازات متداوم مردم این کشور برای بیان عقاید خود؟

۲- انتشار گزارش از سوی مرکز حقوق بشر خلیج (فارس)؛^۶ در روز شنبه ۱۳ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص الگوهای شکنجه در عربستان سعودی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام این گزارش به تشریح الگوهای شکنجه در عربستان سعودی که برای تحکیم و حفظ شیوه خودکامانه حاکمیت در این کشور نقشی کلیدی ایفاء می‌کنند؛

ب) گفتنی است که این گزارش بر مبنای درخواست‌های اضطراری و مطالعات موردی این سازمان و دیگر نهادهای حقوق بشری و گزارش‌های جامع گزارشگران ویژه سازمان ملل، کمیته ضد شکنجه سازمان ملل، وکلا و منابع خبری معتبر تهیه شده است؛

ج) اشاره به حاکی بودن این گزارش‌ها از ایجاد یک محیط سرکوبگر فزاینده برای مدافعان حقوق بشر و صداهای مخالف، از زمانی که محمد بن سلمان، در سال ۲۰۱۷ میلادی به ولیعهدی رسید و تمرکز این گزارش بر الگوهای اصلی شکنجه که در خلال چهار سال اخیر در عربستان سعودی ظهور یافته است؛

د) اشاره به مشتمل شدن این الگوها بر استفاده از جرائم مرتبط با تروریسم به‌عنوان ابزاری جهت سرکوب مخالفان و حبس سیستماتیک خودسرانه و شکنجه افراد متهم به این جرائم، هدف قرار دادن زنان مدافع حقوق بشر و فقدان مسئولیت‌پذیری از سوی افراد متهم به اعمال شکنجه؛

^۶ گزارش سازمان حقوق بشری القسط. قابل بازیابی در لینک:

ه) اشاره به اینکه اعمال شکنجه اقدامی سازمان‌یافته و سیستماتیک در عربستان سعودی است که به شدت با ساختار حکومت و قوه قضائیه این کشور درآمیخته است؛

و) اشاره به حاکی بودن اتکا مقام‌های سعودی بر حبس خودسرانه، اعمال شکنجه به هنگام بازداشت و آزار و اذیت‌های قضایی، از اینکه شکنجه به چه میزان تبدیل به سیاست رسمی حکومت عربستان در راستای سرکوب جامعه مدنی این کشور شده است؛

ز) اشاره به مواجهه قربانیان شکنجه با موانع قابل ملاحظه در راستای دستیابی به عدالت و مسئولیت‌پذیری در سطوح داخلی، با توجه به فرهنگ عمیقاً درهم آمیخته معافیت از مجازات که در عربستان سعودی جاری است؛

ح) اشاره به درعین حال، امکان پاسخگو نمودن عاملان شکنجه در سطح بین‌المللی؛

ط) تأکید بر اینکه بهره‌برداری بیشتر از صلاحیت جهان‌شمول و ایجاد هماهنگی میان تلاش‌های دیپلماتیک در راستای نشان دادن نارضایتی جامعه بین‌المللی از کارنامه ضعیف حقوق بشری عربستان سعودی، نقشی حیاتی در خاتمه دادن به روند معافیت از مجازات و حصول اطمینان از مسئولیت‌پذیری عاملان شکنجه در این کشور ایفاء می‌کند؛

۳- انتشار گزارش از سوی سازمان اروپایی - سعودی برای حقوق بشر؛ در روز جمعه ۱۲ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص تداوم اعدام کودک مجرمان در عربستان سعودی و قرار داشتن حسن الفرّج در معرض اعدام. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به قرار داشتن حسن زکی الفرّج؛ در معرض مجازات اعدام تعزیری بر مبنای چندین اتهام، از جمله اتهاماتی که ارتکاب آن به زمانی کودکی وی باز می‌گردد و نمایانگر کذب بودن دعاوی پادشاهی سعودی در زمینه تعیین استمهال برای اعدام کودک مجرمان است؛

ب) اشاره به یکی از اتهامات اعلام شده از سوی دادستانی کل سعودی علیه الفرّج، مبنی بر مشارکت او در ماه آوریل سال ۲۰۱۵ میلادی در یک حمله که وی در آن زمان ۱۷ سال

^۷ گزارش مرکز حقوق بشر خلیج (فارس). قابل بازیابی در لینک:

<https://www.gc4hr.org/news/view/2898>

^۸European-Saudi Organization for Human Rights (ESOHR)

^۹Hasan Zaki al-Faraj

و ۱۱ ماه سن داشت: از اتهامات دیگر او می‌توان به ارتباط با یک فرد مجرم، شش سال پیش از دستگیری وی اشاره کرد، که الفرج در آن زمان ۱۴ ساله بود؛

(ج) اشاره به دستگیری خشونت‌آمیز الفرج - که در ماه آوریل سال ۱۹۹۷ در منطقه القطیف به دنیا آمده است - در روز ۲۸ نوامبر سال ۲۰۱۷ میلادی توسط نیروهای امنیتی سعودی به همراه دو برادرش که همگی به شدت تحت شکنجه قرار گرفتند؛

(د) گفتنی است برادران او پس از مدتی آزاد شدند، درحالی‌که وی همچنان در زندان مباحث در دمام در حبس باقی ماند و به شدت مورد شکنجه قرار گرفت که منجر به انتقال چندین باره او به بیمارستان شد؛

(ه) اشاره به محبوس ماندن الفرج در سلول انفرادی برای حدود سه ماه از زمان دستگیری که در این مدت از برقراری تماس با خانواده خود محروم ماند: گفتنی است که وی پس از آزادی از سلول انفرادی توانست با خانواده خود ملاقات کند، گر چه که این ملاقات‌ها به صورت منظم انجام نمی‌شوند؛

(و) اشاره به محرومیت الفرج از انتخاب وکیل در مدت سه سال حبس و انتقال پرونده او، در سال ۲۰۲۰ میلادی، به دادگاه کیفری ویژه که پس از برگزاری نخستین جلسه آن در ریاض، در ماه اکتبر این سال، وی اجازه گزینش وکیل را یافت، اگر چه که تنها در دو جلسه از جلسات این دادگاه شرکت نمود؛

(ز) اشاره به اقدام دادستان عمومی به متهم کردن الفرج به شماری از جرائم - علاوه بر جرائم وی در زمان کودکی - از جمله پیوستن به برخی گروه‌ها از طریق برنامه‌های تلفنی، در اختیار داشتن تصاویر ممنوعه، در اختیار داشتن سلاح، پیوستن به سازمانی تروریستی، پناه دادن به مجرمان و کمک به مجروحان؛

(ح) اشاره به درخواست دادستان عمومی جهت صدور حکم اعدام برای الفرج، به‌رغم اظهارات او در استماعات دادگاه مبنی بر قرار گرفتن وی تحت شکنجه به منظور اعتراف به جرم، فقدان شواهد و مدارک دیگر در این زمینه و اتهاماتی که به‌مثابه اتهامات جدی و یا خشونت‌آمیز به شمار نمی‌آیند؛

ط) اشاره به اینکه پرونده حسن الفرج گواهی آشکار بر فقدان جدیت عربستان سعودی در زمینه تعهدات خود در رابطه با تعلیق یا کاهش مجازات اعدام به‌ویژه برای کودک‌مجرمان است، به‌ویژه با توجه به فقدان شفافیت در روند بررسی این پرونده‌ها؛

ی) اشاره به قرار داشتن کودک‌مجرمان دیگر در معرض خطر مجازات اعدام، از جمله جلال اللباد،^{۱۰} یوسف المصیف^{۱۱} و سجاد الیاسین^{۱۲}؛

ک) اشاره به اقدام مقام‌های سعودی به اعدام مصطفی آل درویش، کودک‌مجرم، در ماه ژوئن سال ۲۰۲۱ میلادی، ماه‌ها پس از تصویب تعیین استمهال برای اعدام کودک‌مجرمان؛

ل) اشاره به روند سعودی اجرای مجازات اعدام در عربستان سعودی و دو برابر شدن میزان آن در سال ۲۰۲۱ در قیاس با سال ۲۰۲۰ میلادی^{۱۳}؛

۴- انتشار گزارش از سوی سازمان حقوق بشری القسط، در روز دوشنبه ۸ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص ربوده و ناپدید شدن عامر الفالح، اقتصاددان سعودی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به ابراز نگرانی سازمان القسط در خصوص اخبار ناپدیدشدگی عامر متروک الفالح^{۱۴} اقتصاددان سعودی و تحصیل‌کرده آمریکا و فرزند متروک الفالح نویسنده و دانشمند سیاسی؛

ب) اشاره به اقدام متروک الفالح، در روز چهارشنبه ۳ آذرماه، به انتشار توثیقی مبنی بر عدم بازگشت فرزندش، عامر، به خانه از زمان خارج شدن او، از روز یکشنبه ۳۰ آبان‌ماه؛

ج) اشاره به همچنین اقدام همسر عامر به گزارش دادن ناپدیدشدگی همسر خود به پاسگاه پلیس عرقة^{۱۵} در ریاض و اقدام پلیس به در جریان قرار دادن مقام‌های مربوطه؛

\Jalal al-Labbad
\Yousef al-Massef
\Sajjad al-Yaseen

^{۱۳} گزارش سازمان اروپایی - سعودی برای حقوق بشر. قابل بازیابی در لینک:

<https://b2n.ir/r92814>
\Amer Matrook Alfaleh
\frqah

د) اشاره به اقدام متروک، در روز پنج‌شنبه ۴ آذرماه، به اعلام حبس فرزندش، عامر، توسط نیروهای امنیتی، پس از آنکه به او اجازه تماس با خانواده‌اش داده شد؛

ه) اشاره به پافشاری متروک بر عدم مشارکت فرزندش در هر گونه فعالیت سیاسی یا حقوق بشری و احتمال دستگیری او تنها به دلیل انجام کارهای پژوهشی وی، چرا که عامر از ماه اکتبر سال ۲۰۱۸ میلادی، از یافتن شغل بازمانده و پدرش نگران دست داشتن نهادهای امنیتی در این خصوص بوده است؛

و) اشاره به اینکه عامر متروک الفالح در سال ۱۹۸۲ به دنیا آمده، در سال ۲۰۰۵ از دانشگاه ملک سعود در رشته امور مالی فارغ‌التحصیل شده، در سال ۲۰۱۰، از دانشگاه پلی‌تکنیک ایالتی کالیفرنیا مدرک کارشناسی ارشد دریافت کرده و در سال ۲۰۱۶ میلادی موفق به اخذ مدرک دکترا در رشته اقتصاد از دانشگاه کلرمونت کالیفرنیا شده است؛

ز) اشاره به درخواست سازمان حقوق بشری القسط از مقام‌های سعودی جهت آزاد کردن بی‌درنگ و بدون قید و شرط عامر الفالح، احترام گذاردن به قوانین بین‌المللی در زمینه دستگیری و احضار افراد و دستگیر نمودن شهروندان خود بدون اطلاع به آن‌ها در مورد دلیل دستگیری و محل حبس‌شان؛

ح) اشاره به محکوم کردن هر گونه دستگیری یا آزار و اذیت شهروندان به دلیل ابراز عقاید خود.^{۱۶}

*بحرین

۱- انتشار گزارش از سوی سازمان دیده‌بان حقوق بشر، در روز دوشنبه ۲۲ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص درخواست از حکومت بحرین جهت آزاد کردن فعالان مخالف سرشناس در آستانه روز ملی در این کشور. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

^{۱۶} گزارش سازمان حقوق بشری القسط. قابل بازیابی در لینک:

الف) تأکید بر ضرورت اقدام مقام‌های بحرین به عفو زندانیان سیاسی به مناسبت فرا رسیدن روز ملی این کشور، در روز ۱۶ دسامبر (پنج‌شنبه ۲۵ آذرماه) با هدف آزاد کردن تمامی افرادی که تنها جهت بهره‌مندی از حقوق خود در زمینه آزادی بیان و تشکیل و مشارکت در اجتماعات و تجمعات مسالمت‌آمیز زندانی شده‌اند، از جمله مدافعان حقوق بشر، فعالان معارض و روزنامه‌نگاران؛

ب) اشاره به اقدام حکومت بحرین به حبس سرشناس‌ترین رهبران مخالف این کشور به مدت بیش از یک دهه برای ایفای نقش‌شان در اعتراضات دموکراسی‌خواهانه سال ۲۰۱۱ میلادی، از جمله حسن مُشیمع^{۱۷} رئیس گروه جماعت الحق، عبدالوهاب حسین^{۱۸} از رهبران مخالف، عبدالهادی الخواجه^{۱۹} مدافع سرشناس حقوق بشر و عبدالجلیل السنکیس^{۲۰} سخنگوی گروه الحق: گفتنی است که این چهار تن همگی پس از برگزاری محاکمه‌های ناعادلانه به حبس ابد محکوم شدند؛

ج) اشاره به اظهارات مایکل پیج^{۲۱} معاونت بخش خاورمیانه سازمان دیده‌بان حقوق بشر، مبنی بر ضرورت اقدام مقام‌های بحرین به آزاد کردن بی قید و شرط تمامی فعالان سیاسی و مدافعان حقوق بشری که به دلیل باورهای سیاسی خود و بر اساس اتهامات سوءاستفاده‌جویانه، یا پس از برگزاری محاکمه‌های ناعادلانه محکوم به تحمل حبس شدند؛

د) گفتنی است که بحرین از یکی از بالاترین نرخ‌های سرانه حبس در خاورمیانه برخوردار است و مقام‌های این کشور، در فاصله ماه ژوئن سال ۲۰۲۰ تا ماه مه سال ۲۰۲۱ میلادی، ۵۸ تن را به دلیل فعالیت‌های‌شان در فضای مجازی دستگیر کرده و مورد پیگرد قرار دادند؛

ه) اشاره به اقدام دادگاه عالی استیناف بحرین به تأیید محکومیت‌ها و احکام حبس طولانی‌مدت رهبران مخالف و فعالان سرشناس این کشور که به دلیل مشارکت در اعتراض‌های سال ۲۰۱۱ میلادی زندانی و در آغاز از سوی یک دادگاه نظامی مورد محاکمه قرار گرفتند؛

^{۱۷}Hassan Mushaima

^{۱۸}Abdulwahab Hussain

^{۱۹}Abdulhadi al-Khawaja

^{۲۰}Abdel-Jalil al-Singace

^{۲۱}Michael Page

و) اشاره به شیخ علی سلمان^{۲۲} به عنوان یکی دیگر از شخصیت‌های معارض سرشناس و دبیرکل جمعیت منحل شده الوفاق (جمعیت ملی اسلامی الوفاق)، مهم‌ترین گروه مخالف بحرینی که همچنان در حبس به سر می‌برد؛

ز) اشاره به محکوم شدن سلمان، ابتدا در ماه ژوئن سال ۲۰۱۵ میلادی، به تحمل چهار سال حبس به دلیل سخنرانی‌های خود و اقدام دولت بحرین، در ماه نوامبر سال ۲۰۱۷، به طرح اتهامات ساختگی علیه او به اتهام ادعایی جاسوسی برای قطر: گفتنی است که وی از سوی دادگاه تجدیدنظرخواهی به تحمل حبس ابد محکوم شد، اگر چه که پیش‌تر از سوی دادگاهی دیگر تبرئه شده بود؛

ح) اشاره به اقدام مقام‌های بحرین، در ماه مارس سال ۲۰۲۰ میلادی، هم‌زمان با آغاز شیوع بیماری کووید - ۱۹، به عفو یا صدور احکام غیرسالب آزادی برای ۱۴۸۶ زندانی که هیچ‌کدام از آن‌ها از زندانیان سرشناس سیاسی نبودند: گفتنی است که در روز ملی بحرین در سال گذشته نیز این اقدام انجام پذیرفت؛

ط) اشاره به ابراز نگرانی در زمینه وضعیت سلامتی زندانیان و فقدان ارائه مراقبت‌های پزشکی لازم در زندان‌های بحرین و اعتراض‌های مکرر الخواجه، مشیمع و السنکیس به شرایط غیرانسانی زندان‌ها و قرار گرفتن در معرض سوءرفتار و اهمال‌های پزشکی: گفتنی است که السنکیس، از روز ۸ ژوئیه سال جاری میلادی، در اعتصاب غذا به سر برده و در این سال دست کم سه زندانی بر اثر بی‌اعتنایی‌های پزشکی ادعایی جان خود را از دست داده‌اند؛

ی) اشاره به اقدام مقام‌های بحرین، در ماه آوریل سال جاری میلادی، به منتسب کردن مرگ عباس ملاله^{۲۳} به حمله قلبی درحالی‌که خانواده وی و سایر زندانیان فقدان مراقبت‌های پزشکی لازم از این زندانی را دلیل مرگ او می‌دانستند؛

---

^{۲۲}Sheikh Ali Salman

^{۲۳}Abbas Malallah

ک) اشاره به اقدام نیروهای پلیس، به استفاده ادعایی نامتناسب از زور در شورش بر پا شده در ماه آوریل در زندان جو، به منظور پراکنده کردن زندانیانی که به دلیل عدم برخورداری از مراقبت‌های پزشکی لازم در دوران شیوع بیماری کووید - ۱۹، دست به تحصن زده بودند؛

ل) اشاره به اقدام مقام‌های بحرینی، در ماه سپتامبر سال جاری، به آزاد کردن ۳۰ تن از زندانیان که بسیاری از آن‌ها کودک بودند و یا در زمان ارتکاب به جرائم ادعایی کودک به شمار می‌آمدند: گفتنی است که این اقدام پس از اصلاح قانون محکومیت جایگزین، مصوب سال ۲۰۱۷ میلادی، انجام گرفت که به زندانیان این امکان را می‌داد تا مابقی زمان محکومیت خود را در حبس خانگی و یا مشارکت در برنامه‌های تأدیبی جایگزین به اتمام برسانند که البته این اقدام نیز شامل زندانیان سرشناس نشد؛

م) اشاره به اینکه عدم اعتراض متحدان قدرتمند بحرین، همچون ایالات متحده آمریکا و بریتانیا به موارد نقض حقوق بشر جاری در این کشور، یکی از دلایلی است که به موجب آن سرشناس‌ترین مخالفان بحرینی پس از گذشت بیش از یک دهه همچنان در شرایطی تحقیرآمیز در حبس به سر می‌برند؛^۲

۲- انتشار گزارش از سوی سازمان سلام برای دموکراسی و حقوق بشر،^{۲۰} در روز سه‌شنبه ۱۶ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص درخواست ۶ سازمان مردم‌نهاد از دبیرکل سازمان ملل جهت کمک به ترویج حقوق بشر و دموکراسی در بحرین. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام ۶ سازمان مردم‌نهاد مستقر در بحرین به درخواست از آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل، جهت مورد توجه قرار دادن فضای اصلاحات سیاسی در بحرین، به‌رغم ناپایداری و ناملموس بودن آن و همچنین تجدید تعامل با دولت این کشور؛

^{۲۰} گزارش سازمان دیده‌بان حقوق بشر. قابل بازیابی در لینک:

ب) گفتنی است که این درخواست به مناسبت دهمین سالگرد انتشار گزارش کمیسیون مستقل تحقیقات بحرین، در روز سه‌شنبه ۲ آذرماه، و فرا رسیدن روز ملی بحرین و روز جهانی حقوق بشر، در روز جمعه ۱۹ آذرماه، ارائه شده است؛

ج) اشاره به تقاضای این نهادهای حقوق بشری، از جمله سازمان سلام برای دموکراسی و حقوق بشر، مجمع حقوق بشر بحرین و مؤسسه دموکراسی و حقوق بشر خلیج (فارس)، از دبیرکل سازمان ملل جهت استفاده از موقعیت و نقش خود در راستای درخواست از مقام‌های بحرین به منظور ایجاد و حمایت از فضای همه‌شمول و آشتی‌پذیر اجتماعی - حقوقی با برداشتن گام‌هایی چون:

- استرداد تابعیت تمامی شهروندان سلب تابعیت شده، بر اساس تدابیر اداری و نه بر مبنای فرآیند حقوقی مبتنی بر حقوق بین‌الملل، تا روز ۳۱ ژانویه سال ۲۰۲۲ میلادی؛

- آزاد کردن، تبرئه و جبران خسارات تمامی زندانیان شناسایی شده توسط فرآیندهای ویژه دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل و افرادی که با محاکمه‌های ناعادلانه مواجه و یا به‌عنوان زندانی عقیدتی - سیاسی شناخته شده‌اند، در مدت‌زمان دو سال - از جمله از طریق پایان دادن به شرایطی که بر اساس برنامه محکومیت جایگزین بر آن‌ها تحمیل شده است؛

- به عمل آوردن بی‌درنگ دعوت از تمامی کارشناسان فرآیندهای ویژه سازمان ملل با نگاه به فراهم آوردن امکان لازم برای آن‌ها، جهت انجام مأموریت‌های مستقل و فاقد محدودیت که هدف از آن بهبود وضعیت حقوق بشر در بحرین باشد؛

- لغو یا اصلاح مقررات و اقداماتی که موجب محدودیت آزادی بیان، از جمله در فضای مجازی می‌شود؛

- لغو یا اصلاح قوانینی چون، قانون اعمال حقوق سیاسی، مصوب سال ۲۰۱۸ میلادی، تا پیش از برگزاری انتخابات سال ۲۰۲۲ - قانونی که متناقض با اصول بین‌المللی حقوق بشر بوده و بی‌دلیل موجب بروز اختلافات اجتماعی و سیاسی می‌شود؛

د) اشاره به مشتمل شدن این نامه بر دغدغه‌ها و اقداماتی که از سال ۲۰۱۱ میلادی، موجب عقب‌ماندگی حقوق بشر و روند دموکراسی‌سازی در بحرین شده است؛

ه) این نامه همچنین تأکید می‌کند که انتخابات سال ۲۰۲۲ میلادی می‌تواند فرصتی برای رسیدن به هدف مشترک این سازمان‌های حقوق بشری باشد که عبارت است از: تبدیل کردن بحرین به حکومتِ بیش‌ازپیش، مبتنی بر حاکمیت قانون، جامعه‌ای که به حقوق بشر احترام می‌گذارد و کشوری که آزادی بیان، اجتماعات و تجمعات در آن ضمانت شده و همه‌شمول خواهد بود و حکومت‌داری مشارکتی و مشورتی از اصول آن به شمار می‌آید؟^{۲۶}

۳- انتشار گزارش از سوی مؤسسه حقوق و دموکراسی بحرین،^{۲۷} در روز پنج‌شنبه ۱۱ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص گذشت دو هفته از اعتصاب غذای فعال بحرینی در مقابل سفارت بحرین در لندن. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به گذشت دو هفته از اعتصاب غذای علی مُشیمع،^{۲۸} فعال بحرینی، در راستای همبستگی با دکتر عبدالجلیل السنکیس، استاد دانشگاه زندانی و پدرش، حسن مُشیمع، رهبر معارض بحرینی، که در حبس به سر می‌برد؛

ب) اشاره به آغاز اعتصاب غذای علی مُشیمع، از روز پنج‌شنبه ۴ آذرماه، مقابل سفارت بحرین در لندن و تداوم یافتن اقدام او به‌رغم سرمای شدید هوا و از دست دادن وزن خود؛

ج) اشاره به ناگزیر شدن این فعال بحرینی به توسل به اقدامات شدید، به‌منظور تلاش جهت نجات جان دکتر عبدالجلیل السنکیس، محقق سرشناس بحرینی که برای بازگرداندن پژوهشی که چهار سال برای آن وقت صرف کرده، اکنون ۱۴۸ روز است که در اعتصاب غذا به سر می‌برد - پژوهشی که در ماه آوریل سال جاری میلادی توسط مقام‌های زندان مورد مصادره قرار گرفت؛

^{۲۶} گزارش سازمان سلام برای دموکراسی و حقوق بشر. قابل‌بازیابی در لینک:

<https://salam-dhr.org/?p=4792>

^{۲۷}Bahrain Institute for Rights and Democracy

^{۲۸}Ali Mushaima

د) اشاره به رو به وخامت نهادن وضعیت سلامتی السنکیس و درعین حال اقدام تلافی جویانه اخیر مقام‌های زندان به تعلیق تماس‌های ویدئویی او که از زمان دستگیری و قرار گرفتن در معرض شکنجه برای نقش صلح‌آمیز خود در خیزش‌های بهار عربی در سال ۲۰۱۱ میلادی، اکنون بیش از یک دهه را در زندان سپری کرده است؛

ه) اشاره به بستری شدن حسن مُشیمع، پدر ۷۴ ساله علی مُشیمع، از ماه ژوئیه سال جاری میلادی، به دلیل رو به وخامت نهادن وضعیت سلامتی وی در همان مرکز درمانی که دکتر السنکیس در آن نگاهداری می‌شود؛

و) گفتنی است که حسن مُشیمع از شخصیت‌های سرشناس مخالف حکومت بحرین به شمار می‌آید که از سال ۲۰۱۱ میلادی مورد شکنجه قرار گرفته و محکوم به تحمل حبس ابد شده است؛

ز) اشاره به درخواست نمایندگان پارلمان بریتانیا، سازمان‌های مردم‌نهاد برجسته، همچون عفو بین‌الملل و دیده‌بان حقوق بشر و مؤسسه حقوق و دموکراسی بحرین، از ۱۰ سال گذشته و از زمان حبس حسن مُشیمع و دکتر السنکیس، جهت آزادی بی‌درنگ و بدون قید و شرط آن‌ها؛

ح) اشاره به رو به وخامت نهادن مخاطره‌آمیز وضعیت سلامتی هر دو زندانی و از این رو تصمیم علی مُشیمع به آغاز اعتصاب غذا جهت درخواست از دولت‌های بریتانیا و بحرین به منظور اتخاذ اقدام اضطراری در راستای پایان دادن به این وضعیت ناگوار؛

ط) اشاره به اظهارات سید احمد الوداعی^{۲۹}، از مدیران مؤسسه حقوق و دموکراسی بحرین، مبنی بر استقبال از شجاعت و عزم علی مُشیمع در راستای آشکار ساختن یک دهه بی‌عدالتی تحمیل شده بر دکتر السنکیس و حسن مشیمع و نجات جان آن‌ها، ضمن تأکید بر ضرورت حمایت از تلاش او و اعلام همبستگی با وی؛^{۳۰}

^{۲۹}Sayed Ahmed Alwadaei

^{۳۰}گزارش مؤسسه حقوق و دموکراسی بحرین. قابل بازیابی در لینک:

<https://birdbh.org/2021/12/bahraini-activist-enters-his-second-week-on-hunger-strike-outside-the-bahraini-embassy-in-london>

۴- انتشار گزارش از سوی مؤسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در بحرین^{۳۱}، در روز چهارشنبه ۱۰ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص مغایرت شرایط محکومان جوان در زندان درای داک^{۳۲} با قانون جدید بحرین. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به تصویب قانون عدالت ترمیمی^{۳۳} و حمایت از کودکان در قبال سوءاستفاده، در روز ۱۵ فوریه و اجرایی شدن آن در روز ۱۸ اوت سال ۲۰۲۱ میلادی، که تاکنون بی‌ثمر بوده و به موارد نقض حقوق بشر و سوءرفتار علیه محکومان جوان در زندان درای داک پایان نبخشیده است؛

ب) اشاره به اقدام این نهاد حقوق بشری به مستندسازی موارد نقض حقوق بشر و سوءاستفاده علیه زندانیان جوان در زندان درای داک، از جمله برگزاری محاکمه‌های ناعادلانه، اعمال بدترین شکنجه‌های جسمی و روحی، اعمال سوءرفتار، محروم کردن آن‌ها از تماس با اعضاء خانواده خود، انتصاب وکلای ناشناس برای آن‌ها، ناگزیر کردن‌شان به اعتراف به اتهامات ساختگی تحت شکنجه، محروم کردن آن‌ها از مراقبت‌های درمانی، اعمال تبعیض و توهین به مذهب‌شان؛

ج) اشاره به تناقض این موارد با اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون حقوق کودک، کنوانسیون منع شکنجه، و حداقل مقررات معیار سازمان ملل برای رفتار با زندانیان (مقررات نلسون ماندلا)؛

د) اشاره به مشارکت داشتن نهادهای موظف به نظارت بر این موارد و تحقیق درباره آن‌ها، در سرپوش نهادن بر وضعیت محکومان جوان در زندان درای داک، از جمله وزارت کشور و نهاد دادرسی بحرین؛

ه) اشاره به اقدام شبکه الجزیره، در روز ۲۸ سپتامبر سال جاری میلادی، به پخش برنامه مستندی مبنی بر شواهد به دست آمده از بدترین موارد نقض به وقوع پیوسته علیه زندانیان جوان در زندان درای داک که مقام‌های بحرینی به سرعت آن را رد کردند؛

^{۳۱}Americans for Democracy and Human Rights in Bahrain (ADHRB)

^{۳۲}Dry Dock

^{۳۳}Restorative Justice

و) اشاره به همچنین اقدام مقام‌های بحرین به بهره‌گیری از روش‌های معمول خود در زمینه سرپوش نهادن بر این موارد در مقابل جامعه بین‌المللی، با ارائه بیانه‌ای در چهل و هشتمین جلسه شورای حقوق بشر که از ۱۳ سپتامبر تا ۱۸ اکتبر سال جاری برگزار شد؛

ز) گفتنی است که مقام‌های بحرین در این بیانیه به موفقیت این کشور در زمینه اجرای قانون عدالت ترمیمی کودکان اشاره کرده و ادعا نمودند که این قانون ضامن حقوق کودکان و حامی آن‌ها در قبال سوءاستفاده بوده و مطابق با موازین بین‌المللی حقوق بشر است؛

ح) اشاره به گزارش‌های دریافتی، مبنی بر اقدام یکی از مأموران زندان درای داک، در روز ۱۷ نوامبر، به یورش بردن به سلول‌های زندانیان نوجوان و مصادره تمامی کتاب‌های مذهبی و اموال آن‌ها و تهدید زندانیان به قرار گرفتن در معرض محدودیت‌های تنبیهی بیشتر در صورتی که اعتصاب غذای‌شان تداوم یابد؛

ط) اشاره به دریافت اطلاعات، در روز ۱۶ نوامبر، مبنی بر اقدام محکومان جوان بند ۱۷ این زندان به دست زدن به اعتصاب غذا جهت دستیابی به درخواست‌هایی چون، فراهم آمدن امکان لازم برای باز ماندن درهای سلول‌ها به منظور برخورداری از نور آفتاب، با توجه به اینکه به مدت ۲۳ ساعت از شبانه‌روز در سلول‌های خود نگاه داشته می‌شده و تنها اجازه یک ساعت هواخوری داشتند و همچنین، شکایت آن‌ها از خرابی تلفن‌ها و عدم برخورداری از آب گرم برای استحمام؛

ی) اشاره به همچنین شکایت گروهی از زندانیان سیاسی در زمینه ناکافی بودن سیستم تصفیه هوا و تداوم نقض حقوق محکومان جوان و اعمال سوءرفتار علیه آن‌ها، از جمله ارائه وعده‌های غذایی با کیفیت بسیار پایین، محروم کردن آن‌ها از برخورداری از مراقبت‌های درمانی مناسب، ابتلای بسیاری از زندانیان به آلرژی و بیماری‌های پوستی و محروم کردن آن‌ها از برقراری تماس با خانواده‌های خود؛

ک) گفتنی است که شماری از زندانیان نیز به دلیل اعتراض به وضعیت غذای زندان و کیفیت ضعیف آن دست به اعتصاب غذا زدند؛

ل) اشاره به قرار گرفتن این زندانیان در معرض محاکمه‌های ناعادلانه درحالی‌که بدون ارائه حکم بازداشت از سوی مقامات دستگیر شدند: گفتنی است که آن‌ها همچنین از انتخاب وکیل پیش از برگزاری محاکمه محروم مانده و بدون حضور وکیل یا قیم قانونی مورد بازجویی قرار گرفتند که این موارد متناقض با اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون حقوق کودک و کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است؛

م) اشاره به قرار گرفتن این زندانیان جوان در معرض شکنجه‌های جسمی و روحی و سوءفشار از سوی مقام‌های بحرینی، از جمله ضرب و شتم، حبس در سلول انفرادی پس از برهنه کردن‌شان، حبس‌شان در اتاق‌های سرد و فیلمبرداری کردن از آن‌ها در این شرایط، آویختن دستان زندانیان برای مدت‌زمان‌های طولانی، قرار دادن آن‌ها در معرض حملات جنسی و توهین و بی‌احترامی به مذهب‌شان (تشیع)، که متناقض با اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون حقوق کودک و کنوانسیون منع شکنجه است؛

ن) اشاره به اسناد و مدارک به دست آمده مبنی بر قرار گرفتن این زندانیان در معرض شکنجه از سوی مقام‌های بحرینی، به‌منظور کسب اعتراف از آن‌ها و ناگزیر کردن‌شان به امضاء اعترافات از پیش آماده شده بدون آنکه به آن‌ها اجازه دهند که این اعترافات را بخوانند: گفتنی است که از این اعترافات جهت محکومیت آن‌ها در دادگاه استفاده می‌شود که متناقض با شماری از قوانین و کنوانسیون‌های بین‌المللی است که بحرین نیز از اعضای آن به شمار می‌آید؛

س) اشاره به اقدام مقام‌های بحرین به محروم کردن این زندانیان از دریافت مراقبت‌های پزشکی لازم، ناگزیر کردن آن‌ها به خوردن غذای تاریخ مصرف گذشته و با کیفیت پایین و نگاه داشتن‌شان در شرایط غیربهداشتی که متناقض با حداقل مقررات معیار سازمان ملل برای رفتار با زندانیان (مقررات نلسون ماندلا) است؛^{۳۴}

^{۳۴} گزارش مؤسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در بحرین. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.adhrb.org/2021/12/the-reality-of-young-convicts-in-the-dry-dock/>

۵- انتشار گزارش مشترک از سوی سازمان سلام برای دموکراسی و حقوق بشر، مجمع حقوق بشر بحرین و مؤسسه دموکراسی و حقوق بشر خلیج (فارس)، در روز چهارشنبه ۱۰ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص مورد هدف قرار گرفتن رواداری مذهبی در بحرین با توجه به موارد نقض حقوق بشر به وقوع پیوسته در ایام عاشورای سال ۲۰۲۱ میلادی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام حکومت بحرین در طول ده سال گذشته به اعمال تبعیض نهادینه علیه شهروندان شیعه‌مذهب این کشور، از جمله برقراری محدودیت‌هایی در زمینه برگزاری مراسم مذهبی که در ماه‌های محرم و صفر سال جاری میلادی نیز به وقوع پیوسته است؛

ب) اشاره به چگونگی بهره‌برداری دولت بحرین از نهادهای خود، همچون نهادهای امنیتی، پاسگاه‌های پلیس و مدیریت زندان‌ها در راستای سرکوب آزادی‌های مذهبی و اعمال تبعیض علیه شهروندان این کشور به دلیل عقایدشان؛

ج) اشاره به همچنین ناکارآمدی رسانه‌های بحرین در پوشش دادن موارد نقض حقوق مذهبی علیه شهروندان شیعه‌مذهب در این کشور؛

د) اشاره به اقدام مقام‌های بحرین، از سال ۲۰۱۱ میلادی تاکنون، به تبدیل ایام عاشورا و ماه‌های محرم و صفر به فرصتی جهت اعمال مجازات دسته‌جمعی علیه شهروندان شیعه‌مذهب از طریق برقراری محدودیت‌های سیستماتیک در زمینه مراسم و مناسک مذهبی؛

ه) اشاره به موارد نقض به وقوع پیوسته در این زمینه، از جمله:

- اعمال محدودیت‌های شدید علیه زندانیانی که خواهان اجرای مراسم مذهبی در این دوران هستند؛

- اعمال ممنوعیت در زمینه آویختن پرچم‌ها و دیگر نمادهای عاشورا؛

- دستگیری و اعمال سوءرفتار علیه واعظان، سخنرانان و مقام‌های حسینی‌ها که به منظور تحقیق و تفحص در زمینه مضمون سخنرانی‌ها و شعارهای‌شان به مراکز امنیتی فرا خوانده می‌شوند؛

- مورد حمله قرار دادن مراسم عزاداری با گاز اشک‌آور و گلوله‌های پلاستیکی؛

- تلاش جهت ممانعت به عمل آوردن از برگزاری مراسم شب عاشورا در منامه؛

- جرم به شمار آوردن اظهارات واعظان در زمینه تاریخ اسلام؛

- آزار و اذیت‌های دیگر؛

(و) گفتنی است که این سوءاستفاده‌ها نتیجه اقدام‌های فردی نبوده، بلکه حاصل از تصمیمات سیاسی و سیاست حکومتی است که به صورت سیستماتیک و نهادینه به اجرا درمی‌آید؛

(ز) اشاره به عدم اقدام نخست‌وزیر جدید بحرین به اجرای اصلاحاتی که دولت در زمینه تبعیض‌های مذهبی علیه شهروندان شیعه متعهد به اجرای آن‌ها شده است و مشخص نیست که این اصلاحات چه زمانی به اجرا در آمده و آیا هرگز عملی خواهد شد یا خیر؛

(ح) اشاره به تداوم اقدام نیروهای امنیتی به سرکوب آزادی‌های مذهبی از طریق دستگیری‌های خودسرانه، تعیین جریمه و ناگزیر کردن شهروندان به تحدید مراسم و مناسک مذهبی خود؛

(ط) اشاره به همچنین اقدام نهادهای امنیتی به یورش به مراسم مذهبی و پراکنده کردن شهروندان با استفاده افراطی از زور؛

(ی) اقدام رسانه‌های حکومتی به گمراه کردن جامعه در این زمینه و سرپوش نهادن بر این رویدادها.^{۳۰}

^{۳۰} گزارش مشترک سازمان سلام برای دموکراسی و حقوق بشر، مجمع حقوق بشر بحرین و مؤسسه دموکراسی و حقوق بشر خلیج (فارس). قابل بازیابی در لینک:

*امارات متحده عربی

۱- انتشار گزارش از سوی کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات متحده عربی،^{۳۶} در روز جمعه ۱۹ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص درخواست جهت آزادی تمامی زندانیان عقیدتی - سیاسی در امارات متحده عربی به مناسبت روز جهانی حقوق بشر. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

(الف) اشاره به فرا رسیدن سالگرد روز جهانی حقوق بشر، در روز ۱۰ دسامبر (برابر با ۱۹ آذرماه) درحالی‌که نمی‌توان دلیلی برای جشن گرفتن در زمینه حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین در امارات متحده عربی جستجو کرد؛

(ب) اشاره به اقدام این کشور، از آغاز خیزش بهار عربی در کشورهای منطقه خلیج (فارس)، در اوایل سال ۲۰۱۰ میلادی، به سرکوب گسترده و سیستماتیک جامعه مدنی با توسل به قوانین سرکوبگر جرائم سایبری و مبارزه با تروریسم که موجب حبس شمار قابل توجهی از مدافعان حقوق بشر و فعالان، از جمله وکلا، روزنامه‌نگاران و دانشگاهیانی شده است که در فضای مجازی از حکومت انتقاد کرده‌اند؛

(ج) اشاره به استفاده مقام‌های امارات متحده عربی از فناوری نظارتی گسترده وارداتی از بریتانیا، در راستای سرکوب کنش‌گرایی‌های مدنی و سیاسی در فضای مجازی به بهانه مبارزه با تروریسم؛

(د) گفتنی است که سازمان گزارشگران بدون مرز بر اساس شاخص آزادی مطبوعات در سال ۲۰۲۱ میلادی، امارات متحده عربی را از میان ۱۸۰ کشور، در رتبه ۱۳۱ قرار داده که نمایانگر وضعیت تیره‌وتار حقوق بشر در این کشور است؛

(ه) اشاره به به‌شمار آوردن احمد منصور،^{۳۷} عضو هیأت مشورتی سازمان دیده‌بان حقوق بشر، ناصر بن غیث،^{۳۸} استاد سابق شعبه دانشگاه سوربون در امارات متحده عربی و محمد الرکن،^{۳۹}

^{۳۶}International Campaign for Freedom in the United Arab Emirates (ICF UAE)

^{۳۷}Ahmed Mansoor

^{۳۸}Nasser bin Ghaith

^{۳۹}Mohammed al-Roken

وکیل سرشناس حقوق بشر، به‌عنوان قربانیان سرکوب گسترده آزادی بیان توسط مقامات این کشور؛

و) اشاره به حبس احمد منصور به اتهام آسیب زدن به اعتبار امارات متحده عربی از طریق شبکه‌های اجتماعی و درعین‌حال محکومیت محمد الرکن در محاکمه دسته جمعی به شدت ناعادلانه، موسوم به «یو.ای.ای ۹۴»، پس از امضاء طوماری با هدف درخواست جهت ایجاد اصلاحات دموکراتیک در کشور؛

ز) اشاره به محکومیت ناصر بن غیث، در سال ۲۰۱۷ میلادی، به اتهام ارتکاب به اقدام متخاصمانه علیه کشوری خارجی با هدف آسیب وارد آوردن به اعتبار و شأن امارات متحده عربی، در پی انتشار توئیت‌هایی در رابطه با مقام‌های مصری و اماراتی؛

ح) گفتنی است که این سه تن همگی تنها به دلیل بهره‌مندی از حق خود در زمینه آزادی بیان و تشکیل و مشارکت در اجتماعات و تجمعات به تحمل ۱۰ سال حبس محکوم شدند؛

ط) اشاره به مواجه‌شدن این زندانیان در زندان‌های بدنام امارات متحده عربی با سوءرفتار و شکنجه، از جمله حبس الرکن در سلول انفرادی و قرار گرفتن او در معرض شکنجه‌هایی چون، پخش موسیقی، محرومیت بن غیث از دسترسی به مراقبت‌های درمانی ضروری و حبس احمد منصور در سلول انفرادی برای بیش از چهار سال و نیم؛

ی) اشاره به همچنین ناکارآمدی متداوم امارات متحده عربی در آزاد کردن زندانیان پس از اتمام دوره محکومیت‌شان، علاوه بر مورد سوءاستفاده و شکنجه قرار دادن آن‌ها؛

ک) اشاره به حبس نامحدود دست کم ۹ زندانی، از سال ۲۰۱۲ میلادی تاکنون، بدون طی فرآیندهای صحیح حقوقی که از میان آن‌ها می‌توان به مریم البلوشی^{۴۱} و امینه العبدلی^{۴۱} اشاره کرد که با اتهامات دیگری، چون نشر اکاذیب مواجهند، پس از اینکه ویدئوها و نامه‌هایی در رابطه با متهم کردن مقام‌های زندان به اعمال سوءرفتار منتشر کردند؛

ل) اشاره به همچنین تحت تأثیر قرار گرفتن قابل ملاحظه اعضای خانواده زندانیان سیاسی در این راستا که بر اساس پژوهش انجام شده توسط سازمان عفو بین‌الملل، از سوی

^{۴۱}Maryam al-Balushi

^{۴۱}Àmina al-Abdoui

مقام‌های امنیتی غالباً مورد تهدید قرار گرفته، از سفر رفتن‌شان ممانعت به عمل آمده و از دریافت گواهی امنیتی برای کسب شغل محروم مانده‌اند؛

م) اشاره به مرگ سلمان درویش؛^{۴۳} فرزند عبدالسلام درویش؛^{۴۴} زندانی عقیدتی - سیاسی، در اوایل سال جاری میلادی، در تبعید بدون ملاقات با پدرش، به‌رغم ابتلا او به اوتیسم و اختلال عصبی و نیاز مداوم وی به مراقبت ویژه: گفتنی است که مقام‌های امارات از او سلب تابعیت کرده و از سفر وی به ایالات متحده جهت درمان ممانعت به عمل آوردند؛

ن) اشاره به همچنین مرگ محمد النعیمی؛^{۴۵} فرزند احمد النعیمی؛^{۴۶} فعال اماراتی که در تبعید به سر می‌برد، در سال جاری میلادی، بر اثر ابتلا به بیماری فلج چهار اندام و فلج مغزی، بدون حضور خانواده خود، به دلیل کنش‌گرایی‌های پدرش که موجب ممنوعیت او از سفر به خارج از کشور، پیوستن به خانواده خود در بریتانیا و دریافت درمان‌های حیاتی شده بود؛

س) اشاره به قرار گرفتن متیو هجز؛^{۴۷} دانشجوی بریتانیایی مقطع دکترا، در سال ۲۰۱۸ میلادی، در معرض شکنجه‌های روحی و بازجویی‌های روزانه به‌هنگام حبس، که بر اساس گزارش‌های دریافتی تحت نظارت احمد ناصر الرئیس؛^{۴۸} رئیس جدید سازمان پلیس بین‌الملل (اینترپل) و بازرس کل وزارت کشور امارات متحده عربی، انجام پذیرفته است؛

ع) اشاره به درخواست کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات متحده عربی، به مناسبت روز جهانی حقوق بشر، جهت آزادی بی‌درنگ و بدون قید و شرط تمامی زندانیان عقیدتی - سیاسی در امارات متحده عربی با توجه به اینکه احترام به حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین باید به واقعیت روزانه زندگی در این کشور تبدیل شود؛^{۴۹}

^{۴۳}Salman Darwish

^{۴۴}Abdul Salam Darwish

^{۴۵}Muhammad al-Nuaimi

^{۴۶}Ahmed al-Nuaimi

^{۴۷}Matthew Hedges

^{۴۸}Ahmed Naser al Raisi

^{۴۹} گزارش کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات متحده عربی. قابل بازیابی در لینک:

۲- انتشار گزارش از سوی پایگاه خبری - تحلیلی میدل ایست آی، در روز پنجشنبه ۱۸ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص اقدام لجین الهذلول،^۴ فعال سعودی به طرح شکایت علیه شرکت سایبری مستقر در امارات متحده عربی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام لجین الهذلول، فعال حقوق بشر سعودی، به طرح شکایتی در ایالات متحده آمریکا، علیه کمپانی دارک‌متر،^۵ یک کمپانی امنیت سایبری مستقر در امارات متحده عربی و سه تن از مدیران سابق آن به دلیل ادعای هک کردن تلفن او پیش از دستگیری وی؛

ب) گفتنی است که بنیاد الکترونیکی فرانتر،^۶ که یک گروه حقوق بشری دیجیتال است اقدام به طرح این شکایت از جانب لجین الهذلول علیه کمپانی دارک‌متر و سه تن از مدیران آن کرده که به ادعای الهذلول به‌منظور ردیابی مخفیانه ارتباطات و شناسایی محل حضور او اقدام به هک تلفن وی نموده بودند؛

ج) اشاره به به‌شمار آوردن الهذلول به‌عنوان یکی از قربانیان برنامه جاسوسی غیرقانونی راه‌اندازی شده در آستانه خیزش‌های بهار عربی در سال ۲۰۱۱ میلادی، به‌منظور شناسایی و تحت نظارت قرار دادن فعالان، روزنامه‌نگاران، رهبران خارجی کشورهای رقیب و دشمنان سیاسی؛

د) اشاره به ادعای الهذلول در این شکایت مبنی بر هک شدن تلفن او به‌منظور شناسایی موقعیت و سرقت اطلاعات از وی، به‌عنوان بخشی از تلاش‌های گسترده‌تر امارات متحده عربی و عربستان سعودی، متحد این کشور، در راستای تحت نظارت قرار دادن مخالفان خود؛

ه) اشاره به اظهارات الهذلول مبنی بر منجر شدن این روند به دستگیری خودسرانه او توسط نیروهای امنیتی امارات متحده عربی و استرداد وی به عربستان سعودی که در آنجا مورد بازداشت، حبس و شکنجه قرار گرفت؛

و) اشاره به بازداشت الهذلول، در ماه مه سال ۲۰۱۸ میلادی، به همراه شماری دیگر از فعالان زن، تنها چند هفته پیش از رفع ممنوعیت رانندگی برای زنان در عربستان سعودی؛

^۴Loujain al-Hathloul

^۵DarkMatter

^۶The Electronic Frontier Foundation (EFF)

ز) اشاره به اقدام دادگاهی سعودی، در ماه دسامبر سال گذشته میلادی، به محکوم کردن الهذلول به تحمل ۵ سال و ۸ ماه حبس به اتهام ارتکاب به جرائم تروریستی که البته بخشی از آن به تعلیق درآمد و با توجه به اینکه وی بخشی از مدت زمان محکومیت خود را نیز گذرانده بود، در ماه فوریه سال جاری آزاد شد؛

ح) گفتنی است که آزادی الهذلول مشروط بوده و به مدت ۵ سال از خروج از عربستان سعودی منع شده است؛

ط) اشاره به آزادی مشروط برخی دیگر از فعالان زن به همراه الهذلول درحالی که چندین تن دیگر بر اساس اتهامات مبهم همچنان در حبس به سر می‌برند؛

ی) اشاره به اظهارات دیوید گرین^{۵۲}، مدیر بخش آزادی‌های مدنی بنیاد الکترونیکی فرانتیر، در بیانیه‌ای مبنی بر، ضرورت پاسخگو نمودن کمپانی‌هایی که نرم‌افزارها و خدمات نظارتی خود را در اختیار دولت‌های سرکوبگر قرار می‌دهند - اقدامی که منجر به سوءاستفاده‌های حقوق بشری می‌شود؛

ک) وی در ادامه افزود که اگر چه آسیب‌های وارد آمده به لجین الهذلول قابل جبران نیست، با این حال طرح این شکایت گامی در راستای مسئولیت‌پذیری این کمپانی‌ها به شمار می‌آید؛

ل) اشاره به گزارش‌های خبری در چند سال گذشته، مبنی بر انجام عملیات پیشرفته اطلاعاتی و جاسوسی از سوی امارات متحده عربی به کمک عمال آمریکایی، در راستای مورد هدف قرار دادن مقام‌های دولتی، دفاتر سازمان ملل در نیویورک و مدیران فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا)^{۵۳}؛

^{۵۲}David Greene

^{۵۳} گزارش پایگاه خبری - تحلیلی میدل ایست آی. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.middleeasteye.net/news/saudi-activist-loujain-al-hathloul-files-lawsuit-against-uae-based-cyber-firm>

۳- انتشار گزارش از سوی کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات متحده عربی، در روز پنج‌شنبه ۱۱ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص تداوم حبس ۹ زندانی سیاسی پس از اتمام دوره محکومیت‌شان. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به قرار داشتن ۹ زندانی عقیدتی - سیاسی در معرض حبس نامحدود در زندان‌های امارات متحده عربی - زندانیانی که تنها به دلیل بهره‌مندی از حق خود در زمینه آزادی بیان و آزادی تشکیل اجتماعات و تجمعات محکوم شده‌اند؛

ب) گفتنی است که حبس نامحدود به معنای محبوس کردن زندانیان بیش از مدت‌زمان محکومیت‌شان، بدون برگزاری محاکمه و یا طی فرآیندهای صحیح حقوقی است؛

ج) اشاره به انتقال یافتن این زندانیان، پس از پایان دوره محکومیت‌شان، به مراکز موسوم به «مراکز مناصحه» یا «مراکز مشاوره» که در داخل فضای زندان مستقر هستند؛ این در حالی است که زندانیان مزبور بر مبنای فرمان دادگاه و یا تصمیمی اداری به‌طور خودسرانه در حبس نگاه داشته می‌شوند؛

د) گفتنی است که بر اساس قانون امارات در زمینه مبارزه با تروریسم، این مراکز به‌منظور «روشنگری و اصلاح» زندانیانی بنیان نهاده شده که گمان می‌رود تهدیدی تروریستی به شمار می‌آیند؛

ه) اشاره به تناقض تداوم حبس زندانیان فراتر از زمان محکومیت‌شان، با قانون بین‌المللی حقوق بشر و قوانین داخلی امارات متحده عربی در رابطه با محاکمه عادلانه و فرآیندهای صحیح حقوقی؛

و) اشاره به اسامی زندانیان سیاسی که در حال حاضر به‌طور نامحدود در حبس به سر می‌برند:

- امینه العبدلی؛^۵ که در روز ۱۹ نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی دستگیر و به تحمل ۵ سال حبس محکوم شد؛ گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۱۹ نوامبر سال ۲۰۲۰ به پایان رسیده است؛

- مریم البلوشی^{۶۰}؛ که در روز ۱۹ نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی دستگیر و به تحمل ۵ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۱۹ نوامبر سال ۲۰۲۰ به پایان رسیده است؛

- عبدا... ابراهیم الحلو^{۶۱}؛ که در روز ۲۲ آوریل سال ۲۰۱۴ میلادی دستگیر و به تحمل ۳ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۲۲ آوریل سال ۲۰۱۷ به پایان رسیده است؛

- عبدالوحید حسن الشحی^{۶۲}؛ که در روز ۲۶ مارس سال ۲۰۱۳ میلادی دستگیر و به تحمل ۵ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۲۶ مارس سال ۲۰۱۸ به پایان رسیده است؛

- خلیفه رابعه^{۶۳}؛ که در روز ۲۳ ژوئیه سال ۲۰۱۳ میلادی دستگیر و به تحمل ۵ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۲۳ ژوئیه سال ۲۰۱۸ به پایان رسیده است؛

- عبدا... عبدالقادر الحجری^{۶۴}؛ که در روز ۱۶ ژوئیه سال ۲۰۱۲ میلادی دستگیر و به تحمل ۷ سال حبس محکوم شد. گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۱۶ ژوئیه سال ۲۰۱۹ به پایان رسیده است؛

- محمود حسن الحصانی^{۶۵}؛ که در روز ۱۶ ژوئیه سال ۲۰۱۲ میلادی دستگیر و به تحمل ۷ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت‌زمان محکومیت او در روز ۱۶ ژوئیه سال ۲۰۱۹ به پایان رسیده است؛

---

^{۶۰}Maryam Al-Balushi

^{۶۱}Abdullah Ibrahim Al-Helou

^{۶۲}Abdulwahid Hassan Al-Shehhi

^{۶۳}Khalifa Rabiaa

^{۶۴}Abdullah Abdulkadir Al-Hajri

^{۶۵}Mahmoud Hassan Al-Hosani

- عمران علی الحارثی^{۶۱} که در روز ۱۶ ژوئیه سال ۲۰۱۲ میلادی دستگیر و به تحمل ۷ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت زمان محکومیت او در روز ۱۶ ژوئیه سال ۲۰۱۹ به پایان رسیده است؛

- فهد عبدالقادر الحجری^{۶۲} که در روز ۲ مارس سال ۲۰۱۳ میلادی دستگیر و به تحمل ۷ سال حبس محکوم شد: گفتنی است که مدت زمان محکومیت او در روز ۲ مارس سال ۲۰۲۰ به پایان رسیده است.^{۶۳}

*عربستان و امارات متحده عربی

- انتشار گزارش از سوی مرکز اروپا برای دموکراسی و حقوق بشر^{۶۴} در روز پنجشنبه ۱۱ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص نامه مشترک سازمان‌های مردم‌نهاد به گروه برگزاری مسابقات جایزه بزرگ فرمول یک در عربستان سعودی و امارات متحده عربی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام گروهی متشکل از ۱۶ سازمان مردم‌نهاد حقوق بشری به امضاء نامه‌ای مشترک خطاب به استفانو دومینیکالی^{۶۵} (مدیرعامل گروه مسابقات جایزه بزرگ فرمول یک) مبنی بر ابراز نگرانی در خصوص برگزاری این مسابقات در عربستان سعودی و امارات متحده عربی، به ترتیب در روزهای یکشنبه ۱۴ و ۲۱ آذرماه؛

ب) اشاره به ضرورت خاطرنشان کردن مسئولیت مدیرعامل گروه مسابقات فرمول یک و سازمان دهنده این مسابقات مبنی بر اینکه تعهدات حقوق بشری بین‌المللی دولت‌های سعودی و اماراتی و الزامات آن‌ها جهت احترام گذاردن به و حمایت از حقوق بشر را متذکر شود؛

^{۶۱}Omran Ali Al-Harathi

^{۶۲}Fahd Abdulkadir Al-Hajri

^{۶۳} گزارش کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات متحده عربی. قابل بازیابی در لینک:

<http://icfuae.org.uk/news/nine-political-prisoners-continued-be-held-behind-their-release-dates>

^{۶۴}The European Centre for Democracy and Human Rights (ECDHR)

^{۶۵}Stefano Domenicali

ج) اشاره به تلاش مقام‌های اماراتی و سعودی جهت بهبود بخشیدن به تصویر و اعتبار کشورهای خود از طریق سازماندهی مسابقات فرمول یک و همچنین منحرف کردن توجه جامعه جهانی از سوابق حقوق بشری اسفبارشان - اقدامی که به «اسپورت‌واشینگ»^{۱۶} یا تطهیر وجهه عمومی از طریق برگزاری مسابقات ورزشی معروف است؛

د) اشاره به اینکه برگزاری این مسابقات در کشورهایی که برای حقوق بشر احترامی قائل نشده و در عوض به بدنام کردن و آزار و اذیت مخالفان مسالمت‌جو می‌پردازند، پیام نادرستی را به جامعه بین‌المللی منتقل می‌کند؛

ه) تأکید بر ضرورت ممانعت به عمل آوردن از توسل عربستان سعودی و امارات متحده عربی به این رویدادها به منظور سرپوش نهادن بر موارد نقض گسترده حقوق بشر در این کشورها و منحرف کردن توجه جامعه بین‌المللی در این رابطه، از جمله در زمینه نقض آزادی بیان و تشکیل اجتماعات صلح‌آمیز؛

و) اشاره به برخی از موارد نقض حقوق بشر در امارات متحده عربی، ضمن به شمار آوردن این کشور به‌عنوان نظامی دیکتاتوری و برخوردار از یکی از ضعیف‌ترین کارنامه‌های حقوق بشری در جهان، از جمله:

- حبس صدها تن از فعالان مسالمت‌جوی حقوق بشر تنها به دلیل بهره‌مندی از حق بنیادین آزادی بیان، در حالی که ضمانتی برای برگزاری محاکمه عادلانه نیز برایشان وجود ندارد، از جمله احمد منصور، سرشناس‌ترین مدافع حقوق بشر در این کشور؛

- استفاده از شکنجه به‌منظور اخذ اعتراف و بهره‌برداری از این اعترافات در دادگاه جهت محکوم کردن متهمان؛

- قرار دادن متداوم زندانیان در معرض شکنجه و سوءرفتار، از جمله ناپدیدسازی قهری آن‌ها بدون برخورداری از وکیل و حبس در سلول انفرادی در شرایط غیربهداشتی و محروم از درمان‌های پزشکی؛

- ایفای نقش امارات متحده عربی به‌عنوان یکی از کشورهای عضو ائتلاف به رهبری عربستان در جنگ یمن که یکی از بدترین بحران‌های بشری قرن حاضر را رقم زده و موجب وقوع موارد جدی نقض حقوق بشر در این کشور شده است، که بنا بر آخرین گزارش سازمان ملل، برخی از آن‌ها مصداق جرائم بین‌المللی هستند؛
- برخورداری امارات متحده عربی از سوابق تیره‌وتار در زمینه حقوق زنان و اقلیت‌های جنسیتی، با توجه به تداوم حمایت قوانین این کشور از قیومیت مردان و قرار دادن زنان در مقام پایین‌تر، علاوه بر تداوم وقوع مواردی چون، قتل‌های ناموسی؛
- تداوم اعمال تبعیض‌های چشمگیر علیه کارگران مهاجر در امارات متحده عربی، به‌رغم اینکه مهاجران ۸۰ درصد از کل جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند؛
- (ز) اشاره به برخی از موارد نقض حقوق بشر در عربستان سعودی، ازجمله:
- استفاده عربستان از قوانین و تدابیر مبارزه با تروریسم در راستای دستگیری و حبس خودسرانه مخالفان یا منتقدان سیاست‌های حکومت و مدافعان حقوق بشر بر مبنای اتهامات امنیتی، حتی در شرایطی که این افراد مرتکب هیچ‌گونه خشونت نشده باشند و قرار دادن آن‌ها در معرض شکنجه و سوءرفتار؛
- استفاده مقام‌های عربستان از سرکوب سیستماتیک مدافعان و فعالان حقوق بشر به‌عنوان بخشی از کارزاری بزرگ‌تر در راستای خاموش کردن صدای تمامی منتقدانی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به افشاء موارد نقض حقوق بشر در این کشور می‌پردازند؛
- تداوم تحدید سخت‌گیرانه حقوق زنان در عربستان سعودی به واسطه برقراری نظام قیومیت مردسالارانه؛
- تداوم استفاده گسترده نظام قضایی سعودی از مجازات اعدام و اجرای دست کم ۱۵۹ مورد در سال ۲۰۱۵، ۱۵۴ مورد در سال ۲۰۱۶، ۱۴۸ مورد در سال ۲۰۱۷، ۱۴۸ مورد در سال ۲۰۱۸، ۱۸۶ مورد در سال ۲۰۱۹، ۲۷ مورد در سال ۲۰۲۰ و ۶۲ مورد در سال ۲۰۲۱ میلادی تاکنون، بر اساس گزارش سازمان اروپایی - سعودی برای حقوق بشر: این در

حالی است که تا ماه نوامبر سال جاری میلادی ۴۳ نفر در معرض خطر اجرای مجازات اعدام و یا محکومیت به این مجازات قرار داشته‌اند که ۵ تن از آن‌ها کودک مجرم هستند؛ - رو به وخامت نهادن استفاده حکومت عربستان از مجازات اعدام با توجه به فقدان برگزاری محاکمه‌های عادلانه در این کشور و قرار گرفتن بسیاری از محکومان در معرض شکنجه جهت ارائه اعتراف؛

ح) اشاره به درخواست‌های این سازمان‌های حقوق بشری از رؤسای تیم‌های مسابقات فرمول وان، از جمله:

- ضرورت استفاده از این مسابقات در راستای آشکار ساختن موارد نقض حقوق بشر در عربستان سعودی و امارات متحده عربی، از جمله پرونده‌های تمامی مدافعان حقوق بشری که به دلیل کنش‌گرایی‌های صلح‌آمیز خود در حبس به سر می‌برند؛

- ضرورت اقدام دولت‌های سعودی و اماراتی به لغو و پایان دادن به تمامی قوانین، سیاست‌ها و اقداماتی که موجب اعمال تبعیض علیه زنان می‌شود و همچنین اجرای تعهدات خود بر اساس کنوانسیون رفع تمامی اشکال تبعیض علیه زنان؛

- ضرورت اقدام دولت‌های سعودی و اماراتی به فراهم آوردن امکان فعالیت برای سازمان‌های جامعه مدنی و پایان دادن به مجرم‌سازی از اجتماعات و مخالفان سیاسی؛

- ضرورت اقدام دولت‌های سعودی و اماراتی به لغو مجازات اعدام برای تمامی کودک مجرمان و تمامی جرائم غیرخشونت‌آمیز بدون قائل شدن هرگونه استثناء؛

ز) ابراز امیدواری در این خصوص که حقوق بشر به تمرکز اصلی این مسابقات در جده و ابوظبی تبدیل شده و از این طریق پیامی آشکار به این کشورها فرستاده شود، مبنی بر اینکه سوءاستفاده‌های فاحش حقوق بشری را نمی‌توان با برگزاری رویدادهایی این چنینی تطهیر نمود.^{۶۷}

^{۶۷} گزارش مرکز اروپا برای دموکراسی و حقوق بشر. قابل بازیابی در لینک:

ب) موارد نقض حقوق بشر از سوی عربستان سعودی و امارات متحده عربی در سایر کشورهای منطقه

*ائتلاف به رهبری عربستان

۱- انتشار گزارش از سوی پایگاه اینترنتی ریلیف‌وب^{۱۸}، در روز دوشنبه ۲۲ آذرماه ۱۴۰۰، به نقل از سازمان نجات کودکان^{۱۹}، در خصوص کشته یا مجروح شدن بیش از ۷۰۰ تن از مردم یمن در سال ۲۰۲۱ میلادی، در مناطق تحت پوشش توافق صلح استکهلم. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به سکونت داشتن یک تن از هر سه شهروند یمنی کشته یا مجروح شده، در سال جاری میلادی، در مناطقی که بر اساس توافق صلح سازمان ملل پوشش داده شده بودند - توافقی که سه سال پیش به امضا رسید؛

ب) اشاره به کشته یا مجروح شدن بیش از ۷۰۰ نفر در استان‌های حدیده و تعز در سال جاری میلادی تاکنون، به‌رغم اقدام طرف‌های درگیر به امضاء توافق استکهلم در سال ۲۰۱۸، در راستای ممانعت به عمل آوردن از تشدید منازعات نظامی و تضمین نقل‌وانتقال کالا و کمک‌های بشردوستانه در این مناطق؛

ج) این در حالی است که با گذشت سه سال از این توافق، غیرنظامیان یمنی همچنان ناگزیر به تحمل بدترین شرایط ناشی از جنگ بوده و میزان نیازهای بشردوستانه نیز کاهش نیافته است؛

د) اشاره به به‌شمار آوردن ماه اکتبر سال جاری میلادی، به‌عنوان مرگبارترین ماه سال ۲۰۲۱ میلادی، با توجه به کشته یا مجروح شدن ۳۵۸ تن از شهروندان یمنی که حاکی از افزایش ۵۳ درصدی در قیاس با ماه سپتامبر است؛

ه) اشاره به منجر شدن تغییرات ناگهانی به وقوع پیوسته در مناطق تحت تسلط طرف‌های درگیر به تشدید منازعات، به‌ویژه در حدیده و همچنین دریافت گزارش‌های نگران‌کننده در

^{۱۸}ReliefWeb

^{۱۹}Save the Children

زمینه اجرای اعدام‌های شتاب‌زده، کشتن و مجروح کردن شهروندان، بی‌جا شدگی مردم این کشور و فقدان خدمات اولیه؛

و) اشاره به آسیب‌پذیری به‌ویژه کودکان و خانواده‌هایشان در استان تعز در قبال تشدید خشونت‌ها، با توجه به کشته شدن بیش از ۴۰۰ تن از شهروندان این منطقه، در سال جاری تاکنون؛

ز) اشاره به کشته یا مجروح شدن حدود ۳ هزار تن از شهروندان ساکن حدیده و تعز، از جمله کودکان بی‌گناه، تنها در سه سال گذشته و به‌رغم امضاء توافق صلح استکهلم؛

ح) اشاره به درخواست سازمان نجات کودکان از تمامی طرف‌های درگیر جهت پایبندی به تعهدات خود ذیل قانون بین‌المللی حقوق بشر و حقوق بین‌المللی بشردوستانه، حمایت از کودکان و خانواده‌هایشان از وحشت ناشی از خشونت متداوم، تحدید استفاده از سلاح‌های انفجاری در مناطق پرجمعیت و اتخاذ تدابیر بی‌درنگ و عملی در راستای کاهش پیامدهای جنگ برای منازل مسکونی، مدارس و بیمارستان‌ها؛

ط) اشاره به درخواست این سازمان مردم‌نهاد از جامعه بین‌المللی جهت حصول اطمینان از مسئولیت‌پذیری طرف‌های درگیر در قبال تمامی موارد نقض و سوءاستفاده به وقوع پیوسته علیه کودکان، از طریق تشکیل مجدد سازوکار بین‌المللی مستقل به‌منظور نظارت بر وضعیت یمن و گزارش‌دهی در این زمینه و ایجاد سازوکار بین‌المللی تحقیقی در این رابطه که از منابع مالی و نیروی انسانی مکفی برخوردار باشد؛^{۶۰}

۲- انتشار گزارش از سوی شورای پناهندگان نروژ،^{۶۱} در روز سه‌شنبه ۱۶ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص منجر شدن افزایش متداوم هزینه‌های زندگی در یمن به ناامیدی و سرخوردگی خانواده‌های این کشور. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

^{۶۰} گزارش پایگاه اینترنتی ریلیف‌وب. قابل‌بازیابی در لینک:

<https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-more-۷۰۰-people-killed-or-injured-year-yemen-regions-covered-peace-deal>

^{۶۱}Norwegian Refugee Council (NRC)

الف) اشاره به پیمایش انجام شده توسط شورای پناهندگان نروژ، در مناطق جنوبی یمن که حاکی از آن است که بروز تورم سرسام‌آور در این مناطق موجب اقدام تقریباً یک خانواده از هر دو خانواده پیشاپیش آسیب‌پذیر، به کاهش تعداد وعده‌های غذایی خود و نزدیک‌تر شدن آن‌ها به ورطه گرسنگی و سوء تغذیه شده است؛

ب) اشاره به همچنین اظهارات ۹۹ درصد از مصاحبه‌شوندگان مبنی بر اینکه به دلیل افزایش بهای کالاها، دیگر توانایی مالی لازم برای خرید گوشت، مرغ، میوه، شیر یا برنج را ندارند؛

ج) اشاره به گرفتار آمدن میلیون‌ها تن از آسیب‌پذیرترین خانواده‌های یمنی در میانه ناامیدی و سرخوردگی ناشی از منازعه میان طرف‌های درگیر و گرسنه ماندن کودکانی که اکنون در قیاس با گذشته دیگر دسترسی کمتری به مواد غذایی دارند و خانواده‌هایی که نیازمند کمک‌های بین‌المللی جهت دستیابی به راهکارهای نجات اقتصادی هستند تا از فرو افتادن در ورطه قحطی باز بمانند؛

د) اشاره به اظهارات پاسخ‌دهندگان به این پیمایش مبنی بر دو برابر شدن هزینه‌های حمل‌ونقل در سال جاری میلادی و عدم توانایی بیش از ۶۰ درصد از آن‌ها جهت خریداری گاز مایع برای پخت‌وپز و ناگزیر شدن‌شان به استفاده از هیزم: این در حالی است که بهای آرد نیز به شدت افزایش یافته و همچنان در حال افزایش است؛

ه) اشاره به برابری ۲۱۵ ریال یمنی با یک دلار آمریکا، در شش سال پیش، درحالی‌که از آغاز ماه دسامبر سال جاری میلادی، به دلیل افزایش تورم، برای هر دلار آمریکا باید ۱۷۰۰ ریال پرداخت نمود؛

و) اشاره به یافته‌ها و آمارهای مهم این پیمایش، از جمله:

- اقدام شورای پناهندگان نروژ به تماس با ۷۶۰ تن از شهروندان مناطق جنوبی یمن: گفتنی است که این نظرسنجی در اوایل ماه نوامبر سال جاری میلادی و به صورت تلفنی انجام پذیرفته است؛

- اظهارات ۹۷ درصد از پاسخ‌دهندگان مبنی بر تحت تأثیر قرار گرفتن معیشت آن‌ها به دلیل افزایش بهای مواد غذایی؛

- اقدام ۴۶ درصد از پاسخ‌دهندگان به کاهش وعده‌های غذایی خود در ماه‌های اخیر؛
- اظهارات ۹۹ درصد از آن‌ها مبنی بر عدم توانایی مالی‌شان جهت خرید گوشت، مرغ، میوه، شیر، برنج و بسیاری از کالاهای دیگر؛
- ناگزیر شدن ۶۳ درصد از مصاحبه‌شوندگان به استفاده از هیزم به جای گاز برای پخت‌وپز، به دلیل افزایش بهای آنکه از ۵ هزار ریال یمنی در چند ماه گذشته، اکنون به ۲۰ هزار ریال رسیده است؛
- اظهارات ۷۰ درصد از پاسخ‌دهندگان مستأجر مبنی بر افزایش حدود ۳۰ هزار ریالی اجاره‌بها در سال جاری میلادی؛
- برخورداری پاسخ‌دهندگان از به‌طور متوسط ۷ ساعت برق در روز^{۷۲}؛

۳- انتشار گزارش از سوی شبکه خبری تی.آر.تی وُردل (شبکه خبری دولتی ترکیه)، در روز یکشنبه ۱۴ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص کشته شدن غیرنظامیان در حمله ائتلاف به رهبری عربستان به استان تعز. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی، در روز جمعه ۱۲ آذرماه، به هدف قرار دادن یک خودروی نظامی نیروهای انصارا...، به هنگام عبور از منطقه مقبنة^{۷۳}، حدود ۳۵ کیلومتری شمال غرب شهر تعز، که منجر به کشته شدن ۵ تن از اعضاء این نیروها و ۴ شهروند غیرنظامی شد؛

ب) اشاره به تأیید کشته شدن این افراد از سوی یک نهاد پزشکی و همچنین مجروح شدن دو غیرنظامی دیگر؛

^{۷۲} گزارش شورای پناهندگان نروژ. قابل‌بازیابی در لینک:

ج) این در حالی است که بنا بر گزارش رسانه‌های وابسته به نیروهای انصارا... بر اثر این حمله ۱۸ تن از غیرنظامیان کشته شدند: گفتنی است که نیروهای ائتلاف به رهبری عربستان تاکنون در این زمینه اظهار نظر نکرده‌اند؛

د) لازم به یادآوری است که اگر چه تعز تحت تسلط دولت یمن قرار دارد، اما اکثر مناطق حاشیه‌ای آن، از جمله مقبنة تحت کنترل نیروهای انصارا... است، که موجب می‌شود جمعیت حدود ۶۰۰ هزار نفری آن تنها یک مسیر برای تأمین کالاهای ضروری خود در اختیار داشته باشند؛

ه) اشاره به گزارش اخیر سازمان ملل، مبنی بر کشته شدن ۳۷۷ هزار تن از مردم یمن تا پایان سال ۲۰۲۱ میلادی بر اثر پیامدهای مستقیم و غیرمستقیم جنگ متداوم در این کشور؛ و) این در حالی است که میلیون‌ها تن از مردم این کشور بر اثر منازعات جاری بی‌جا شده و بیش از ۸۰ درصد از جمعیت آن نیز نیازمند دریافت کمک‌های بشردوستانه هستند، در کشوری که از نگاه سازمان ملل بدترین بحران انسانی جهان را تجربه می‌کند؛^{۷۴}

۴- انتشار گزارش از سوی پایگاه خبری - تحلیلی میدل ایست مانیتور، در روز شنبه ۱۳ آذرماه ۱۴۰۰، در خصوص شکایت قربانیان جنگ یمن از ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی و امارات متحده عربی. برخی از محورهای این گزارش عبارت‌اند از:

الف) اشاره به اقدام قربانیان جنگ یمن، در روز جمعه ۱۲ آذرماه، به طرح شکایتی در فرانسه، علیه ولیعهدهای عربستان سعودی و امارات متحده عربی مبتنی بر اتهامات مربوط به تأمین تروریسم و همچنین متهم کردن این دو کشور به ایجاد ائتلاف با القاعده؛

ب) اشاره به اظهارات وکلای این پرونده مبنی بر اتحاد بهترین متحدان و مشتریان تسلیحات فرانسه در منطقه، به برقراری اتحاد با بدترین دشمنان این کشور که در ماه ژانویه سال ۲۰۱۵ میلادی، حملات شارلی ابدو را سازماندهی کردند؛

^{۷۴} گزارش شبکه خبری تی.آر.تی. وُردل (شبکه خبری دولتی ترکیه). قابل بازیابی در لینک:

ج) اشاره به طرح این شکایت از سوی سازمان مردم‌نهادی به نام مرکز حقوقی حقوق و توسعه^{۵۵} و وابسته به نیروهای انصارا... و در صنعا مستقر است؛

د) اشاره به اقدام ایالات متحده به به‌شمار آوردن شاخه القاعده در شبه جزیره عرب که در سال ۲۰۰۹ میلادی بنیان نهاده شد، به‌عنوان سرسخت‌ترین شاخه شبکه القاعده که از آشوب ناشی از جنگ یمن در راستای حمله به نیروهای انصارا... و نیروهای دولتی این کشور بهره‌برداری می‌کند؛

ه) اشاره به مفاد این شکایت مبنی بر تأکید بسیاری از شاهدان بر اتحاد عملی این کشورها با القاعده در شبه جزیره عرب، علیه نیروهای انصارا...، به‌ویژه از طریق ارائه حمایت‌های مالی و تجهیزاتی و همکاری‌های لجستیک؛

و) اشاره به احتمال اقدام این کشورها به پرداخت مبالغی از طریق بانک فرست در ابوظبی^{۶۶} به سازمان تروریستی القاعده در ازای عقب‌نشینی نیروهای آن از شهرهای تحت تسلط این کشورها؛

ز) اشاره به طرح این شکایت از سوی ۸ تن از قربانیان شکنجه و بمباران‌های انجام گرفته از سوی ائتلاف به رهبری عربستان؛

ح) اشاره به همچنین متهم شدن ولیعهدهای سعودی و ابوظبی و رؤسای ستاد ارتش دو کشور به ارتکاب به جنایاتی چون، اعمال شکنجه، ناپدیدسازی قهری، جنایات جنگی و ایجاد گروه‌های جنایتکار تروریست.^{۷۷}

---

^{۵۵}Legal Centre for Rights and Development

^{۶۶}First Abu Dhabi Bank

^{۷۷}گزارش پایگاه خبری - تحلیلی میدل ایست مانیتور. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.middleeastmonitor.com/20211204-yemen-war-victims-file-complaint-against-saudi-uae-coalition>